

't Is 'n doevetil, 'n durpsstroat,
't Is 'n olde bakkerij,
't Binnen de grote boerenploatsen,
Van Waarvum, Oskerd, zo noar Mij

Positionering

Bredere opdracht

Nu het nieuwe beleid is vastgesteld heeft het IMG een eigen verantwoordelijkheid voor de uitvoering ervan. Een van de kenmerken daarvan is dat onze taak is verbreed. Wij doen nu meer dan alleen de aansprakelijkheid van de NAM afwikkelen. De regeling voor duurzaam herstel en de knelpuntenpot voeren wij uit in opdracht van het Ministerie en dat maakt dat wij ook in formele zin voor die regelingen direct verantwoording dienen af te leggen. Daarmee worden rolvastheid en -duidelijkheid des te meer belangrijk. Het betekent ook dat we relaties met en afhankelijkheden van andere (overheids)organisaties nog een keer evalueren, op hun merites beoordelen en waar nodig anders invullen.

In verbinding

(Zelf)bewust van onze kennis, kunde en ervaring en vanuit een zelfstandige en onafhankelijke positie gaan wij door met het verder ontwikkelen van onze relaties met de NCG, de provinciale en regionale overheden, instellingen en natuurlijk de maatschappelijke organisaties. Ook staan we open voor meer of minder tijdelijke allianties rond specifieke (aan de gevolgen van de gaswinning gerelateerde) thema's, initiatieven en projecten. Dit vanuit het besef dat we alleen in goede verbinding met elkaar kunnen komen tot een uitvoering die recht doet aan en aansluit op de behoeften van gedupeerden. Een uitvoering die bovendien niet bestreden, maar juist mede-gedragen en gesteund wordt door de regio.

Onafhankelijk

Het IMG koestert zijn onafhankelijke positie. Het kan ook niet anders, het is onderdeel van ons DNA. Maar, de invulling van die onafhankelijkheid verandert. Bij de start van het IMG was het (mede op aandringen van maatschappelijke organisaties en de regio) belangrijk om afstand tot het Ministerie te bewaren. Dat heeft er ook toe geleid dat er nauwelijks geïnvesteerd is in het bouwen aan een duurzame relatie die tegen een stootje kan. Dat heeft het IMG kwetsbaar gemaakt en zorgde er mede voor dat er in Den Haag vaker over dan met het IMG gesproken werd. Het zorgde er ook voor dat onze invloed op het beleid marginaal was. Inmiddels is zonneklaar geworden dat samenwerking cruciaal is om tot kwalitatief goed en uitvoerbaar beleid te komen. De intensieve samenwerking met het Ministerie van EZK bij de uitwerking van de Kabinetsmaatregelen naar aanleiding van parlementaire enquête heeft dat aangetoond.

Waardevolle kennis om te delen

Bijna zes jaar IMG heeft geleid tot waardevolle kennis over onder meer het in extreem korte tijd opzetten van een omvangrijke hersteloperatie en -organisatie, over het ontwikkelen van grootschalige regelingen die tegelijk persoonlijk moeten zijn, die voortvarend en zorgvuldig uitgevoerd moeten worden, over de do's en dont's bij het afhandelen van honderdduizenden aanvragen voor verschillende schaderegelingen. Ook is er unieke kennis opgebouwd over bodembeweging door gaswinning, de schades aan gebouwen die daar wel of niet het gevolg van zijn, de wijze waarop schades vastgelegd en beoordeeld, over de juridische aspecten van schadeafhandeling en ga zo maar door. Het IMG voelt het als een plicht deze kennis vast te leggen, te verdiepen en te delen met andere instellingen en organisaties die zich met schadeherstel bezighouden. Vanzelfsprekend is en blijft de kernopgave leidend en is kennisdeling een belangrijke, maar wel secundaire opdracht.

Ambities 2024

Topprioriteit

Groningers en Drenten moeten in 2024 op een eenvoudige manier een aanvraag voor schadevergoeding kunnen doen. Op basis van begrijpelijke informatie en waar mogelijk ondersteund door het IMG, kunnen zij een weloverwogen keuze maken voor één van de (op basis van Nij Begun aangepaste) mogelijkheden voor de afhandeling van fysieke schade. Daarbij kiezen we ervoor om eerst de lopende en vervolgens de nieuwe aanvragen af te handelen. Daarna voeren we de aanpassing en aanvulling van de vaste vergoeding door. Conform onze kernopgave ligt onze focus op waar de impact van de gevolgen van de gaswinning het grootst is. Het moge duidelijk zijn dat de implementatie van de Nij Begun-maatregelen voor ons topprioriteit heeft in 2024. Daarbij zijn we ons ervan bewust dat de ambities en gestelde doelen niet allemaal in één jaar gerealiseerd zijn.

Andere prioriteiten

Tegelijkertijd is er in 2024 aandacht voor een bredere invoering van Duurzaam Herstel². Ook het terugbrengen van het aantal langlopende bezwaren en het voorkomen van nieuwe is één van de prioriteiten voor dat jaar. Daarnaast gaan we de aanpak van de mestkelders intensiveren en maken we een belangrijke start met de afhandeling van de waardedaling bij 'niet woningen'. Tenslotte zetten we in op de verdere verdieping en eventuele uitbouw van de samenwerking met de NCG en de regio.

'Hoe we het doen' verandert

In 2024 gaat het niet alleen om wat we doen, zeker zo belangrijk is hoe we het doen. En ook dat willen we anders doen. Want we willen naar een daadwerkelijk mildere, makkelijkere en menselijkere afhandeling van schade en willen dat bovendien eenvoudiger en efficiënter doen. Cruciaal daarbij is dat we, nog meer dan voorheen, de burger als begin- en eindpunt van ons doen en laten beschouwen en behandelen, zodat dat de burger zich daadwerkelijk gehoord en geholpen voelt. Wij zetten in op een meer persoonlijke aanpak (vanuit de wetenschap dat we niet iedereen persoonlijk kunnen benaderen). Integraal en op maat stellen we de medewerkers daartoe ook echt in staat. Dat doen we door in de structuur aanpassingen door te voeren, een cultuur te creëren waarin dit gestimuleerd wordt, een leiderschapsstijl te ontwikkelen die het goede voorbeeld geeft en de medewerkers meer mandaat en verantwoordelijkheid te geven. We gaan ervaring opdoen door te beginnen bij de burger en die zo integraal mogelijk te helpen en waar gewenst te begeleiden bij de aanvraag en afhandeling van zijn schade. Ook starten we, in samenwerking met de NCG en gemeenten, met een deur tot deur-aanpak om zo een benadering gestalte te geven volledig vanuit het perspectief van de bewoner en de lokale gemeenschap.

² Bij herstel zoeken we, als het maar even kan, naar mogelijkheden om hierbij duurzame middelen, methoden en oplossingen toe te passen.

't Is 'n mooie oavend in maai,
'n Kou houst doeknekt in 't gruinlaand,
Ik heb veur d'eerste moal verkeren,
En vuil de vonken van dien haand

2024 moet voor Groningers en Drenten die te maken hebben met de gevolgen van de gaswinning **merkbaar anders zijn dan de jaren ervoor**

Doelstellingen 2024

Burgers

2024 moet voor Groningers en Drenten die te maken hebben met de gevolgen van de gaswinning merkbaar anders zijn dan de jaren ervoor. Zij moeten merken dat milder, makkelijker en menselijker vorm en inhoud hebben gekregen bij de afhandeling van aardbevingsschade door het IMG.

Wij willen dat de burger in de kern van het aardbevingengebied zich het meest geholpen, gehoord en begrepen voelt. Dat moet het resultaat zijn van de extra focus die wij hebben voor dat gebied en voor het verhelpen van de meest complexe en langlopende dossiers. Bovendien stellen wij ons ten doel om burgers in de kern, die nog altijd geen aanvraag voor schadeherstel of -vergoeding gedaan hebben,

te bereiken, te informeren over waar zij recht op hebben en waar nodig te ondersteunen bij het doen van een aanvraag. Bij de burgers buiten de kern zien wij over het algemeen een toegenomen tevredenheid over de wijze waarop hun schademelding is afgehandeld.

De tevredenheid van burgers monitoren wij over een lange periode en daarom beginnen we met een nulmeting. We stellen ons ten doel ieder jaar beter te scoren. Tegelijkertijd meten we ook de inspanning die wij plegen in fte, techniek, geld etc.

In 2024 werken wij de 'deur-tot-deur-aanpak' uit en starten wij een pilot. We zetten in op een versnelling van de doorlooptijden van alle regelingen.

Medewerkers

We vragen veel van onze medewerkers. De overgrote meerderheid kiest voor het IMG om van betekenis te zijn bij het herstellen van de schade die de gaswinning aan mensen en de regio heeft aangericht. Medewerkers kiezen voor een baan die ertoe doet en tonen grote betrokkenheid, terwijl zij in de buitenwereld geregeld op weinig waardering en erkenning voor hun werk kunnen rekenen. In 2024 doen we er alles aan om de medewerkers betrokken te houden bij, en tevreden te laten zijn over, het werken bij een veranderend IMG. Dat doen we door hen te betrekken bij nieuwe ontwikkelingen en ruimte te geven in de uitvoering van het werk.

Tegelijkertijd zorgen we ervoor dat medewerkers merken dat er nieuwe kansen zijn voor persoonlijke en vakmatige ontwikkeling. Zij ervaren meer variatie in hun werk, meer ruimte voor eigen initiatief en meer mandaat. Voor zowel (vak)inhoudelijke als personele aangelegenheden en vraagstukken kunnen zij terecht bij hun managers. Managers die meer dan voorheen de verantwoordelijkheid krijgen om medewerkers te stimuleren en te inspireren gewenste veranderingen mede vorm te geven. Tenslotte sturen we in 2024 op een betere balans tussen vaste medewerkers en ingehuurd medewerkers en zoeken we vooral medewerkers uit de regio.

De wilde plannen dij ik haar,
Komt sikkom niks meer van terecht,
Totdat de nacht van 't Hoogelaand,
'n Donker klaid over ons legt,
Dat is mien laand, mien Hoogelaand...

Adviesnota MT IMG

Onderwerp	: Stand van zaken nulmeting Milder, menselijker, makkelijker
Datum	: 09-02-2024
Contactpersoon (auteur)	:
Doel (<i>kies wat van toepassing is</i>)	: Ter besluitvorming
Vertrouwelijk (<i>kies wat van toepassing is</i>)	: Ja / nee

Parafenroute

NB: Voor het plaatsen van een paraaf van een onderdeel moet dit onderdeel de kans hebben gekregen de adviesnota in zijn geheel te lezen en te beoordelen.

Onderdeel	Overleg gevoerd met (naam)	Paraaf (Vul in 'akkoord')
Afdelingen		
Klantcontact- en dienstverlening	5.1.2.e	akkoord
Schade Expertise en Herstel	n.v.t.	
Bestuurlijke & Juridische Zaken en Schadeafhandeling	n.v.t.	
Regiebureau	n.v.t.	
Informatievoorziening (incl. Data & Inzicht)	n.v.t.	
Communicatie	n.v.t.	
Bedrijfsvoering: <i>Financiële toets</i> <i>Personele toets</i>	n.v.t.	
Programma's		
PEAG implementatie (<i>indien van toepassing</i>)	n.v.t.	
Organisatie & Besturing (<i>indien van toepassing</i>)	n.v.t.	
Portefeuillehouders		
MT	Buiten reikwijdte	akkoord
DT	Siebe Keulen	akkoord
Bestuur (<i>indien van toepassing</i>)		

Vervolgstappen

Moet worden geagendeerd in:	Advies
Bestuursvergadering (<i>kies wat van toepassing is</i>)	Nee
Ondernemingsraad (<i>kies wat van toepassing is</i>)	Nee

1. Doel van het document: ter besluitvorming

Het MT wordt gevraagd akkoord te gaan met:

1. Aanpak om 3 M's te operationaliseren en maatregelenpakket te definiëren
2. Zowel prestatie als reputatie te meten
3. Zowel opzet als uitvoering van het onderzoek door externe partijen laten doen
4. Voorstel voor instelling van een klankbordgroep

2. Inleiding

Het IMG staat voor de opgave en wens zijn dienstverlening Milder, Menselijker en Makkelijker (3 M's) in te richten. Dat sluit aan bij het advies van de Parlementaire Commissie Aardgaswinning Groningen én de bredere trend binnen de overheid om 'de menselijke maat' terug te brengen in de dienstverlening.

In 'Bouwen aan herstel' (waarin de kernopgave en koers van het IMG voor 2024 wordt beschreven) is als doelstelling geformuleerd dat het IMG de voortgang op en resultaten van de implementatie van de 3 M's zal meten aan de hand van de 'tevredenheid' van aanvragers en burgers. Te starten met een 0-meting, gevolgd door een longitudinale studie. In dit document wordt kort beschreven op welke wijzen een dergelijke studie ingericht kan worden.

2. Argumenten

De Parlementaire Enquêtecommissie heeft de 3 M's niet voorzien van een verdere uitwerking of definitie. Het Bestuur en MT van het IMG geeft aan de 3 M's, onder meer in Bouwen aan herstel, de volgende duiding:

- 'Mild' betekent dat schade ruimhartig wordt vergoed en bij fysieke schade de causaliteit deels wordt losgelaten. Ook kan in bijzondere gevallen gebruik worden gemaakt van een budget voor knelpunten.
- 'Makkelijk' betekent dat processen worden ontwikkeld vanuit de burger en dat het IMG voortvarend zaken oppakt.
- 'Menselijk' betekent een persoonlijke benadering, direct contact, inzet van zaakbegeleiders en steunpunten en een correcte bejegening.

1.1 Voor de uit te voeren nulmeting en het daaropvolgende longitudinale onderzoek zal een verdere operationalisering van de 3 M's noodzakelijk zijn. Ook is het nodig een vertaling van de 3 M's te maken naar een pakket aan maatregelen dat invulling geeft aan een mildere, makkelijkere en menselijkere werkwijze, dienstverlening en communicatie van het IMG.

1.2 Aanvullend aan het meten van de beleving van aanvragers kunnen ook kwaliteitskenmerken van proces of uitkomst ervan als indicatoren voor de al dan niet succesvolle implementatie van de 3 M's dienen (gedacht kan worden aan taalniveau brieven, response- en doorlooptijden, percentage zienswijzen en bezwaren etc.).

1.3 Voor een deel worden er reeds maatregelen in de geest van de 3 M's geïmplementeerd (bellen na versturen keuzebrief, het aanbod op bezwaar, mobiel steunpunt, intensivering overleggen met bewoners). Dat vraagt om het vaststellen van het maatregelenpakket op korte termijn wil de nulmeting nog voldoende de startsituatie in beeld kunnen brengen.

2.1 Afhankelijk van de relatie die een respondent heeft met het IMG meet je de prestatie of reputatie van het IMG als je de 3 M's uitvraagt. Respondenten die een aanvraagproces hebben doorlopen, kunnen vragen over de 3 M's vanuit een dienstverleningsperspectief beantwoorden (beleving van prestatie, interactie etc.). Respondenten die zelf geen ervaring hebben met het IMG zullen op basis van beelden die door derden (media, bekenden, uitingen IMG etc.) worden gedeeld hun mening geven. Dan spreken we over reputatie. Het is goed om te beseffen dat de beleving van een aanvrager voor een deel ook beïnvloed wordt door de reputatie van het IMG (denk bijvoorbeeld aan verwachtingen die beïnvloed worden door beeldvorming in (sociale) media). De tevredenheid en beleving vragen we voor alle regelingen al zeer uitgebreid uit op periodieke basis waarbij alle aanvragers een uitnodiging tot deelname krijgen. Dat geeft waardevolle data die ook benut kunnen worden bij de opzet van de nulmeting en het longitudinale onderzoek.

Advies: Op basis van voorgaande stellen wij voor om zowel prestatie als reputatie te meten

Buiten reikwijdte

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

[Redacted text block]

Intern gebruik

Buiten reikwijdte

Intern gebruik

Intern gebruik

Buiten reikwijdte

3. Bijlagen

Intern gebruik

7.

Beleidsregel van de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat van 27 maart 2024, over daadwerkelijk herstel van schade en het aanbieden van een vaste vergoeding en een aanvullende vaste vergoeding (Beleidsregel schadeafhandeling Tijdelijke wet Groningen)

Gelet op artikel 21 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, de artikelen 2, derde lid, en 10, eerste lid, van de Tijdelijke wet Groningen en artikel 1a.1, eerste lid, van de Regeling Tijdelijke wet Groningen;

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze beleidsregel wordt verstaan onder:

Instituut: Instituut Mijnbouwschade Groningen, bedoeld in artikel 2, eerste lid, van de wet;

de werkwijze: Procedure en werkwijze van het Instituut Mijnbouwschade Groningen 2022;

wet: Tijdelijke wet Groningen.

Artikel 2 Daadwerkelijk herstel

1. Het Instituut biedt de aanvrager ter uitvoering van de taken, bedoeld in artikel 2, derde lid, van de wet en artikel 1a.1, eerste lid, van de Regeling Tijdelijke wet Groningen, de mogelijkheid aan om zijn schade af te handelen door de te treffen maatregelen in natura uit te voeren of de door de aanvrager gemaakte redelijke kosten voor daadwerkelijk herstel van de schade te vergoeden, tot een maximum van € 60.000.
2. Indien de aanvrager kiest voor deze mogelijkheid verricht het Instituut geen onderzoek naar het causaal verband tussen de door de aanvrager gemelde fysieke schade aan gebouwen en werken, die naar haar aard redelijkerwijs mijnbouwschade kan zijn als bedoeld in artikel 177a van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek en beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld of de gasopslag bij de Norg of de gasopslag bij Grijskerk.
3. Bij de toepassing van dit artikel zijn de voorwaarden, genoemd in artikel 2.8, tweede lid, onderdelen a tot en met d en f, van de werkwijze, van toepassing.
4. Het Instituut stelt een werkwijze vast voor de uitvoering van dit artikel. Het Instituut stelt daarbij een ruime termijn vast waarbinnen de aanvrager na toekenning van het recht op daadwerkelijk herstel, de schade kan laten herstellen en vergoeding van daarmee gemoeide kosten van het Instituut kan vragen.

Artikel 3 Herhaalschade

1. Het Instituut stelt een werkwijze vast op basis waarvan het een eenmalige vaste vergoeding aanbiedt indien een aanvrager als gevolg van een nieuwe aardbeving als bedoeld in artikel 2.10, derde lid, van de werkwijze nieuwe schade lijdt als bedoeld in artikel 1 van de wet.
2. Het Instituut verklaart artikel 2.10 van de werkwijze van overeenkomstige toepassing op de keuze voor daadwerkelijk herstel, bedoeld in artikel 2, en de individuele maatwerkbeoordeling, bedoeld in hoofdstuk 2a van de werkwijze.
3. In afwijking van het tweede lid vergoedt het Instituut binnen de termijn, bedoeld in artikel 2, vierde lid, bij de toepassing van artikel 2 ook de redelijke kosten van nieuwe schade die binnen die termijn is ontstaan of opgemerkt, binnen het maximum van € 60.000.

Artikel 4 Vaste vergoeding

1. Het Instituut draagt er zorg voor dat de vaste vergoeding, bedoeld in artikel 2.8, eerste lid, van de werkwijze wordt verhoogd naar € 10.000.
2. Het Instituut kan in de werkwijze regels opnemen met betrekking tot gevallen waarin een afwijkend

bedrag wordt aangeboden, indien aanbieding van het bedrag van € 10.000 evident niet redelijk is voor het object waaraan schade wordt gemeld.

3. Het Instituut kan in de werkwijze opnemen dat de aanvrager onder bepaalde voorwaarden de mogelijkheid heeft om terug te komen op zijn keuze voor de vaste vergoeding.

Artikel 5 Aanvullende vaste vergoeding

1. Het Instituut ontwikkelt een werkwijze met betrekking tot een aanvullende vaste vergoeding voor aanvragers die voor 1 januari 2024 een aanvraag om schadevergoeding als bedoeld in artikel 2, derde lid, van de wet hebben gedaan, of schade hebben gemeld bij het Centrum Veilig Wonen of de exploitant en tevens een aanvraag om schadevergoeding bij het Instituut hebben gedaan, en aan wie in totaal een bedrag van minder dan € 10.000 is toegekend, waarbij dit bedrag wordt aangevuld tot een maximum van € 10.000.
2. Artikel 4, tweede lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 6 Overgangsrecht

Deze beleidsregel is, met uitzondering van artikel 3, tweede lid voor zover dat betrekking heeft op de individuele maatwerkbeoordeling, van toepassing op aanvragen waarop op 14 december 2023 nog geen besluit is genomen en op besluiten die op die datum nog niet onherroepelijk zijn.

Artikel 7 Inwerkingtreding

Deze beleidsregel treedt in werking met ingang van 1 juli 2024, met uitzondering van de artikelen 1, 2, eerste tot en met derde lid, 4 en 6, die in werking treden met ingang van de dag na de datum van uitgifte van de Staatscourant waarin deze beleidsregel wordt geplaatst en terugwerken tot en met 14 december 2023.

Artikel 8 Citeertitel

Deze beleidsregel wordt aangehaald als: Beleidsregel schadeafhandeling Tijdelijke wet Groningen.

Deze beleidsregel zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

's-Gravenhage 27 maart 2024

*De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief*

TOELICHTING

1. Inleiding

In het rapport 'Groningers boven gas'¹ stelt de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen dat de schadeafhandeling milder, makkelijker en menselijker moet worden voor bewoners. De enquêtecommissie verwijst hier naar de langdurige, ingewikkelde en onberekenbare processen waar mensen met schade aan hun woning mee te maken hebben. Naast de consequenties die de langdurige processen hebben voor de termijn waarop de schade wordt afgehandeld, zorgen deze voor onzekerheid bij gedupeerden. Het doorlopen van de vele verschillende processtappen met alle eisen die daarbij gesteld worden aan technische kennis, tijdig reageren en doorgronden van ingewikkelde procedures, leidt bovendien tot stress. Daarom heeft het kabinet in de kabinetsreactie 'Nij begun' op het rapport maatregelen voorgesteld die de schadeafhandeling milder, makkelijker en menselijker maken. Dit onder meer door bij te dragen aan de beëindiging van discussies over causaliteit bij schadeafhandeling² en het verruimen van de mogelijkheden om schade af te handelen met een vaste vergoeding, waaronder het bieden van een vaste vergoeding bij herhaalschade³. Met de inwerkingtreding van de wijziging van de Tijdelijke wet Groningen (hierna: TwG) per 1 juli 2023⁴, is de 'aanwijzingsbevoegdheid' op grond van artikel 21 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen van toepassing op het Instituut Mijnbouwschade Groningen (hierna: Instituut). Op basis hiervan kan de Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat middels beleidsregels algemene aanwijzingen geven aan het Instituut over de wijze waarop het zijn wettelijke taak dient uit te voeren. Met deze beleidsregel geef ik instructies aan het Instituut om invulling te geven aan de uitvoering van bovengenoemde maatregelen uit de kabinetsreactie op het parlementaire enquêterapport, zoals nader uitgewerkt in de brief aan de Tweede Kamer van 6 oktober 2023.⁵

2. Werkwijze Instituut Mijnbouwschade Groningen

Eigenaren van gebouwen met fysieke schade die het gevolg kan zijn van de gaswinning uit het Groningenveld, de gasopslag Norg of de gasopslag Grijskerk kunnen deze melden bij het Instituut en konden daarbij voorheen kiezen voor een maatwerkprocedure met causaliteitstoets of een vaste vergoeding van € 5.000.

Wanneer voor een afhandeling met de maatwerkprocedure wordt gekozen, komt een onafhankelijke deskundige in opdracht van het Instituut ter plaatse een schadeopname uitvoeren. Alle schade wordt opgenomen in een rapport. Vervolgens wordt per schade bekeken of deze in causaal verband stond met de gaswinning of gasopslagen, in welk geval herstelkosten werden berekend om de hoogte van de vergoeding die de aanvrager dient te ontvangen te bepalen.

Uit de conclusies van het enquêterapport 'Groningers boven gas' is gebleken dat deze werkwijze gepaard ging met complexe discussies en juridische geschillen, met leed en stress onder aanvragers tot gevolg. Middels onderhavige aanwijzing geef ik daarom, zoals aangekondigd in de kabinetsreactie op het parlementaire enquêterapport en eerder genoemde Kamerbrief, het Instituut de opdracht om zijn werkwijze aan te passen.

3. Nieuwe mogelijkheden voor schadeafhandeling

In de nieuwe werkwijze wordt de aanvrager van een schadevergoeding, na inventarisatie van de gemelde schade door het Instituut met een indicatie van de te verwachten herstelkosten, een drietal mogelijkheden aangeboden: daadwerkelijk herstel van schade met herstelkosten tot € 60.000 zonder causaliteitstoets, een verhoogde vaste vergoeding of de bestaande maatwerkprocedure met causaliteitstoets. Onderstaand worden de drie mogelijkheden toegelicht.

1. Daadwerkelijk herstel als uitgangspunt

Met deze beleidsregel geef ik het Instituut ten eerste de instructie om daadwerkelijk herstel zonder causaliteitstoets tot € 60.000 als een nieuwe, alternatieve mogelijkheid aan te bieden om de schade af te handelen. Gebouweigenaren met schades, die naar hun aard mijnbouwschade kunnen zijn en niet al eerder zijn behandeld, krijgen met daadwerkelijk herstel de mogelijkheid om deze schades

¹ Kamerstukken II 2022/23, 35 561, nr. 17.

² Maatregel 3: Stoppen met onderzoek naar causaliteit van schades en met de trillingstool.

³ Maatregel 5: Vaker keuze voor schadeafhandeling met vaste vergoeding.

⁴ Wet van 19 april 2023 tot wijziging van het voorstel van wet tot wijziging van de Tijdelijke wet Groningen in verband met de versterking van gebouwen in de provincie Groningen (nouvella verbetering uitvoerbaarheid) (Stb. 2023, 165).

⁵ Kamerstukken II 2022/23, 33 529, nr. 1175.

daadwerkelijk te laten herstellen. Zo maakt daadwerkelijk herstel een eind aan de situatie waarin aanvragers soms jarenlang verwickeld raakten in discussie over de oorzaak van individuele schades, terwijl de staat van hun woning in afwachting van de uitkomst van bezwaar- of beroepsprocedures, of door nieuwe bevingen, verder verslechterde. Ook zijn er geen omvangrijke rapporten meer nodig waarin per scheur de schadeoorzaak wordt beschreven. Met daadwerkelijk herstel worden bovendien onderlinge verschillen teruggedrongen, gezien het resultaat voor iedereen gelijkwaardig is: een herstelde woning. Met daadwerkelijk herstel wordt zo een belangrijke bron van onvrede bij eigenaren over de schadeafhandeling weggenomen. Door schade daadwerkelijk en duurzaam te herstellen, wordt bovendien de kans op verergerde of terugkerende schade verkleind en de kwaliteit van het woningbestand, het wooncomfort van straten en wijken, én de leefbaarheid van Groningen en Noord-Drenthe verbeterd.

Als een aanvrager kiest voor daadwerkelijk herstel zal het Instituut geen onderzoek meer doen naar de oorzaak van de schade. Dit betekent dat van alle nog niet eerder afgehandelde schades die naar hun aard mijnbouwschade kunnen zijn (dus bijvoorbeeld geen brand- of rookschade), wordt verondersteld dat dit mijnbouwschade is. Nadat een expert namens het Instituut dergelijke schades in kaart heeft gebracht, kunnen gedupeerden die schade door een eigen aannemer laten herstellen en de factuur naar het Instituut laten opsturen. Het Instituut kan in zijn werkwijze regels bepalen waaraan het herstel, de aannemer of de factuur moet voldoen. Gedupeerden kunnen vervolgens gedurende een nog nader uit te werken periode dit daadwerkelijk herstel uit laten voeren. Ook kan een aanvrager desgewenst geheel worden ontzorgd en een aannemer die door het Instituut wordt ingehuurd het herstel laten verrichten, het zogenaamde Herstel in natura. De mogelijkheid tot het (laten) uitvoeren van dit daadwerkelijk herstel zonder causaliteitsonderzoek betreft de redelijke herstelkosten tot € 60.000. Indien een eigenaar het bedrag van de herstelkosten hoger inschat dan € 60.000 en daarom niet wil kiezen voor de mogelijkheid van daadwerkelijk herstel, dan kan hij de voorkeur geven aan het doorlopen van het huidige maatwerktraject.

Schades kunnen terugkeren of er kan nieuwe schade ontstaan als gevolg van een nieuwe significante beving of door indirecte effecten van diepe bodemdaling. Gedupeerden kunnen tijdens de periode dat zij daadwerkelijk herstel uit laten voeren nieuwe schades, die naar hun aard mijnbouwschade kunnen zijn, melden en deze eveneens meenemen, binnen het maximum van € 60.000. Het Instituut neemt deze schade op en de aanvrager stuurt de factuur naar het Instituut of maakt wederom gebruik van een aannemer van het Instituut. Zo wordt eigenaren voldoende tijd en ruimte geboden om het daadwerkelijk herstel te organiseren, rekening houdend met eventuele beperkingen in de beschikbare bouwcapaciteit in het gebied voor de uitvoering daarvan.

2. Bestaande procedure met causaliteitstoets

Een aanvrager kan de voorkeur geven aan een financiële vergoeding in plaats van daadwerkelijk herstel van de aanwezige schade zoals hierboven beschreven. In dat geval behoudt de aanvrager de mogelijkheid om voor de bestaande maatwerkprocedure te kiezen waar wél wordt gekeken naar de schadeoorzaak. Daarbij wordt het wettelijk bewijsvermoeden onverkort toegepast. Deze mogelijkheid is reeds in de werkwijze van het Instituut is beschreven. Dat geldt ook indien een aanvrager een vergoeding wil ontvangen van méér dan € 60.000 voor schade waarvan te verwachten valt dat deze gerelateerd is aan de gaswinning.

3. De vaste eenmalige vergoeding

Sinds november 2021 kunnen gebouweigenaren die niet eerder een schade hebben gemeld ook kiezen voor een vaste eenmalige schadevergoeding (hierna: VES). Eigenaren die kiezen voor de VES krijgen een forfaitair geldbedrag uitgekeerd. Tot op heden was dit een bedrag van € 5.000. In de reactie op het rapport van de parlementaire enquêtecommissie heeft het kabinet aangegeven dat de mogelijkheden voor de forfaitaire vergoeding verruimd worden, zodat deze optie voor meer mensen aantrekkelijk wordt. De bestaande vaste vergoeding kent namelijk een eenvoudige aanvraagprocedure en een aanzienlijk kortere doorlooptijd: eigenaren kunnen de vergoeding binnen enkele weken na het indienen van de aanvraag tegemoet zien. Daarnaast leidt een aantrekkelijke forfaitaire vergoeding ertoe dat er meer uitvoeringscapaciteit beschikbaar is voor een voortvarende afhandeling van aanvragen van eigenaren met meer of complexe schade voor daadwerkelijk herstel of maatwerk met causaliteitstoets. Ik draag het Instituut middels deze beleidsregel dan ook op om de vaste eenmalige schadevergoeding te verruimen, door deze te verhogen naar € 10.000 in het gehele effectgebied. Deze verruiming hoeft niet te gelden voor gevallen waarin dat naar het oordeel van het Instituut evident niet redelijk is, bijvoorbeeld omdat het gaat om een zeer klein object zonder permanente woonfunctie. Hierbij kan gedacht worden aan garageboxen en schuren.

Aanvullende vaste vergoeding

Met de verhoging van de vaste vergoeding ligt het in de rede dat ik het Instituut eveneens instrueer de zogenaamde aanvullende vaste vergoeding (hierna: AVV) – die reeds door het Instituut was aangekon-

digd⁶ – onder dezelfde voorwaarden te verruimen. De AVV is begin 2023 aangekondigd door het Instituut om verschillen in de schadeafhandeling op te lossen. Deze AVV komt beschikbaar voor aanvragers die eerder een vaste vergoeding van € 5.000 hebben gehad en voor iedereen die in totaal een schadebedrag lager dan € 10.000 heeft ontvangen vóór 1 januari 2024.

De aanvrager stemt er, overeenkomend met de VES, mee in dat deze vergoeding alle op dat moment aanwezige schade dekt. Dit betekent dat nieuwe schademeldingen pas in aanmerking komen voor een vergoeding als zich een aardbeving heeft voorgedaan met een bepaalde sterkte of als er nieuwe schade als gevolg van bodemdaling of -stijging is ontstaan. De verruiming van de AVV zal in het gehele effectgebied van toepassing zijn.

4. Mogelijkheid tot een vaste vergoeding bij herhaalschade

Als onderdeel van de nieuwe werkwijze dienen alle schades die naar hun aard mijnbouwschade kunnen zijn binnen één procedure te worden afgehandeld. Dat geldt voor daadwerkelijk herstel zoals beschreven in paragraaf 2, de verruimde vaste vergoeding, alsook de bestaande maatwerkprocedure met causaliteitsonderzoek. Dit leidt tot minder herhaalmeldingen en duidelijkheid voor eigenaren over waar zij aan toe zijn. Op deze wijze wil ik, naar aanbeveling van de parlementaire enquêtecommissie aardgaswinning Groningen, een einde maken aan de bijkomende stress en leed die in het verleden veroorzaakt werden door herhaalschade.

Het stoppen van de gaswinning betekent helaas niet dat er geen aardbevingen meer kunnen voorkomen. Ook wanneer alle schade in een woning in één keer wordt aangepakt, kunnen schades terugkeren of kan er nieuwe schade ontstaan. Daarom geef ik het Instituut tevens de instructie om bij herhaalde of teruggekeerde schade als gevolg van een nieuwe aardbeving nadat alle eerdere schade is afgehandeld, eveneens te werken met een forfaitaire vergoeding. Zo zal ook als na nieuwe significante bodembeweging schade terugkeert of nieuwe schade ontstaat, deze schade milder, menselijker en makkelijker worden afgehandeld. Het Instituut zal bij de uitvoering van deze instructie moeten kijken naar het startmoment van de periode waarin herhaalschade op deze manier wordt behandeld, waarbij het voor de hand ligt dat het moment van totstandkoming van de vaststellings-overeenkomst⁷ wordt vervangen door het moment waarop de (eerdere) schadeopname is afgerond. Tevens zal een extra overlastvergoeding onderdeel worden gemaakt van de forfaitaire vergoeding bij herhaalschade. Deze overlastvergoeding zal, zoals aangekondigd in de Kamerbrief van 6 oktober⁸, worden verhoogd. Dit vergt een aanpassing van het Besluit Tijdelijke wet Groningen. Bij een nieuwe beving wordt de kracht van de beving als leidraad genomen om het impactgebied te bepalen. Aanvragers hebben dan de mogelijkheid om opnieuw te kiezen voor daadwerkelijk herstel, een vorm van forfaitaire vergoeding of de bestaande maatwerkprocedure met causaliteitsonderzoek.

5. Wettelijke grondslag

Het Instituut beschikt met het in werking treden van de wijziging van de Regeling Tijdelijke wet Groningen op 30 september 2023 over de bevoegdheid om individuele knelpunten op te lossen, voor zover die niet worden ondervangen met de andere maatregelen in de schadeafhandeling. Daadwerkelijk herstel zal voor zover het gaat om het vergoeden van schade die bij het toepassen van de causaliteitstoets mogelijk niet vergoed zou worden, maar onder de nieuwe maatregel wel, tijdelijk zijn grondslag vinden in de bevoegdheid van het Instituut om knelpunten op te lossen. Op termijn wordt de Tijdelijke wet Groningen aangepast om een toekomstbestendige grondslag te bieden.

6. Uitvoeringaspecten

Het Instituut voert de schadeafhandeling uit en heeft een analyse gemaakt van de uitvoeringseffecten van het afhandelen van schade door middel van daadwerkelijk herstel bij herstelkosten tot € 60.000, zoals hiervoor beschreven. Deze effecten zijn in overleg met het Ministerie van EZK verder uitgewerkt en betrokken bij de vormgeving van deze maatregel. Het Instituut acht de maatregel zoals hier beschreven dan ook uitvoerbaar, mits de implementatie stapsgewijs plaatsvindt. Het Instituut geeft daarbij aan dat op de korte termijn de uitvoeringslasten en doorlooptijden nog hoog zullen zijn, mede in verband met het aantal meldingen dat is aangehouden in afwachting van de implementatie van de aangekondigde veranderingen in de schadeafhandeling naar aanleiding van het parlementaire enquêterapport Groningers boven gas. Daarnaast heeft het Instituut aangegeven dat uitbreiding van

⁶ 'In 2024: aanvullende vaste vergoeding eerdere meldingen', [schadedoormijnbouw.nl](https://www.schadedoormijnbouw.nl).

⁷ Bedoeld als in artikel 2.10, derde lid, aanhef, van Procedure en werkwijze van het Instituut Mijnbouwschade Groningen 2022.

⁸ Kamerstukken II 2022/23, 33 529, nr. 1175.

de uitvoeringscapaciteit in termen van ICT, middelen en personeel nodig zal zijn. Het Instituut zal daarom beginnen met de afhandeling van de lopende aanvragen. Naar verwachting zal vanaf juni 2024 de nieuwe werkwijze voor daadwerkelijk herstel breder worden opengesteld. Daarnaast is zoals beschreven de verhouding van deze maatregel tot andere schademaatregelen uit 'Nij Begun', in het bijzonder de verruiming van de VES van € 5.000 naar € 10.000 relevant. Met een hogere vaste vergoeding wordt niet alleen een groter deel van de inwoners van het aardbevingsgebied sneller geholpen, maar wordt ook bijgedragen aan de beheersing van de uitvoeringslast en -kosten, die voor daadwerkelijk herstel en de bestaande procedure met causaliteitsonderzoek hoger zijn.

7. Implementatie

Met deze beleidsregel wordt het Instituut opgedragen om zijn werkwijze aan te passen zodat de nieuwe mogelijkheden zoals hierboven beschreven in de schadeafhandeling geïmplementeerd kunnen worden en aanvragers hier dan een beroep op kunnen doen. Daarnaast geef ik het Instituut de opdracht een werkwijze te ontwikkelen op basis waarvan het bij herhaalde of teruggekeerde schade als gevolg van een nieuwe aardbeving, werkt met een forfaitaire vergoeding. De beleidsregel treedt met het oog op deze noodzakelijke uitwerking in werking met ingang van 1 juli 2024. Een uitzondering hierop wordt gevormd voor het aanbieden van de mogelijkheid van daadwerkelijk herstel (artikel 2, eerste tot en met derde lid), de ophoging van de vaste vergoeding (artikel 4) en het overgangsrecht met betrekking tot beide bepalingen (artikel 6).

Het Instituut biedt op grond van artikel 6 aanvragers van wie op 14 december 2023 nog een aanvraag in behandeling was, of daarop nog niet onherroepelijk was beslist, de mogelijkheid om alsnog te kiezen voor één van de drie opties voor schadeafhandeling. De mogelijkheid wordt hiermee niet alsnog geboden voor onherroepelijke gevallen, ook niet als een herzieningsverzoek is ingediend. Op grond van artikel 5 van deze beleidsregel geldt in die situatie de mogelijkheid om een aanvullende vaste vergoeding (AVV) aan te vragen indien het toegekende bedrag minder is dan € 10.000.

De artikelen 2, eerste tot en met derde lid, 4 en 6 treden, samen met de begripsbepalingen in artikel 1, in werking met ingang van de dag na publicatie van deze beleidsregel, en werken terug tot en met 14 december 2023. Op 14 december 2023 is het Instituut namelijk reeds gestart met het gefaseerd benaderen van aanvragers over de keuzemogelijkheden voor de afhandeling van hun aanvraag op basis van de in deze beleidsregel beschreven maatregelen. Omdat deze mogelijkheden begunstigend zijn voor de aanvragers, bestaat er geen bezwaar tegen deze terugwerkende kracht.

*De Staatssecretaris van Economische Zaken en Klimaat,
J.A. Vijlbrief*